

สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันสาเหตุ
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาว วาสนา ทับแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-211-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION
OPERATION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION

Miss Wasana Thabkeaw

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1996
ISBN 974-634-211-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดกรุงเทพมหานคร
 โดย นางสาว วาสนา ทับแก้ว
 ภาควิชา พลศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวณี หอมสนิท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

Signature

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ สุกกรี)

เทพวณี หอมสนิทอาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวณี หอมสนิท)

Signatureกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. รัชนี ขวัญบุญจัน)

Signatureกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์ศิริ กาญจนวาสี)

Signatureกรรมการ
 (อาจารย์ ดร. เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วาสนา ทับแก้ว : สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร (STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION
OPERATION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. เทพวณี หอมสนิท,
173 หน้า ISBN 974-634-211-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานป้องกัน
ยาเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง
และขนาดเล็ก โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติดใน
โรงเรียน จำนวน 427 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 386 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
90.39 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความ
แปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างรายคู่โดย
วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดโดยส่วนรวม พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนการ
ดำเนินงานป้องกันยาเสพติด โดยจัดในรูปของโครงการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนมีการจัด
กิจกรรมเสริมความรู้แก่ครูและนักเรียน มีการประเมินผลการดำเนินงานโดยการสังเกต มีการนิเทศและ
ติดตามผลการดำเนินงานเป็นครั้งคราว มีการสำรวจการใช้ยาเสพติดของนักเรียนซึ่งพบว่า มีการใช้สาร
ระเหยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ บุหรี่
2. ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ด้านการวางแผนการดำเนินงานมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการติดตามและ
ประเมินผลมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มี
ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ งบประมาณในการดำเนินงาน สถานที่เล่นกีฬาสำหรับนักเรียน และข้อมูล
สำหรับใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน
3. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง
และขนาดใหญ่ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนด้านการปฏิบัติงาน และด้านการ
ติดตามและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาด
กลาง มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต ๑๗๓๓ ทับแก้ว
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เทพวณี หอมสนิท
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C741410 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD: STATE/PROBLEMS/OPERATION/NARCOTIC PREVENTION

WASANA THABKEAW : STATE AND PROBLEMS IN NARCOTIC PREVENTION
OPERATION IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF.
TEPWANEE S. HOMSANIT, H.S.D. 173 PP. ISBN 974-634-211-8.

The purposes of the research were to study the state and to compare the problems in narcotic prevention operation in elementary schools under the Jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration. Four hundred and twenty-seven questionnaires were sent to the administrators and the teachers who were responsible in narcotic prevention of each school. Three hundred and eighty-six questionnaires, accounting for 90.39 percent, were returned. The obtained data were then analyzed in terms of percentages, means, and standard deviations. One-way Analysis of Variance and Scheffe' test were utilized to determine the significant differences at the .05 level among the three school sizes of large, medium, and small.

The results of the study were as follows :

1. Generally, the narcotic prevention planning in schools was done in the form of projects. The school committee was set up. The schools provided extra curricula activities to increase narcotic education knowledge among teachers and students. The evaluation was done by observation, the supervision and evaluation were done occasionally. The narcotic used among students was volatile solvents and cigarettes.
2. The problems of narcotic prevention planning was at the "moderate" level, but prevention management and evaluation were at the "low" level. When considering by items, most items were found to be the problem at the "low" level but the problems on the budgets, sport facilities, and the data for planning the project were found to be at the "moderate" level.
3. There were significant differences among small, medium, and large sizes of schools in the areas of management and evaluation at the .05 level. The large and medium schools had more problems than small schools.

ภาควิชา..... พลศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต..... *ณัฐภา* *พิมพ์แก้ว*

สาขาวิชา..... สุขศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *เทพวณีย์* *หอมจันทร์*

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวดี หอมสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้ข้อคิดต่าง ๆ ในการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ สุกกรี รองศาสตราจารย์ ดร. รัชณี ขวัญบุญจัน ดร. เอมอัชฌา วัฒนบูรานนท์ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ในการศึกษาเล่าเรียน ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบ แก้ไข และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถาม และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณกรกมล เถาว์สมบัติ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูล อาจารย์ชนิดา ประโมทจรรย์ เป็นที่ปรึกษา และช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์สำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

วาสนา ทับแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๖
สารบัญตาราง.....	๗
บทที่	
1	บทนำ..... 1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 4
	ขอบเขตของการวิจัย..... 5
	ข้อตกลงเบื้องต้น..... 5
	คำจำกัดความในการวิจัย..... 5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 7
2	เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 8
	แนวคิดการป้องกันฮาเสหติด..... 9
	แผนและนโยบายการป้องกันฮาเสหติด..... 22
	การดำเนินงานป้องกันฮาเสหติดในกรุงเทพมหานคร..... 31
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ..... 33
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ..... 41
	สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 46
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 48
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย..... 48
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 51

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	52
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5	สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
	รายการอ้างอิง.....	126
	ภาคผนวก.....	131
	ประวัติผู้วิจัย.....	173

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน.....	54
2	จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของครูผู้รับผิดชอบงาน ป้องกันฮาเซพิติก.....	56
3	จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของโรงเรียน.....	59
4	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับฮาเซพิติกในโรงเรียน.....	61
5	จำนวนและร้อยละของสภาพการดำเนินงานป้องกันฮาเซพิติก ด้านการวางแผน.....	65
6	จำนวนและร้อยละของสภาพการดำเนินงานป้องกันฮาเซพิติก ด้านการปฏิบัติงาน.....	68
7	จำนวนและร้อยละของสภาพการดำเนินงานป้องกันฮาเซพิติก ด้านการติดตามและประเมินผล.....	83
8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านการวางแผน การดำเนินงานป้องกันฮาเซพิติกในโรงเรียน.....	86
9	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการวางแผนการดำเนินงาน ป้องกันฮาเซพิติก ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน.....	88
10	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านการปฏิบัติงาน ป้องกันฮาเซพิติกในโรงเรียน.....	89
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการปฏิบัติงานป้องกัน ฮาเซพิติก ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน.....	96
12	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของปัญหาด้านการปฏิบัติงานป้องกัน ฮาเซพิติกเป็นรายคู่.....	97
13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาด้านการติดตามและ ประเมินผลฮาเซพิติกในโรงเรียน.....	98
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล การป้องกันฮาเซพิติกในโรงเรียน.....	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล การป้องกันสาเหตุคิดเป็นรายคู่.....	103